

ISBN: 978-605-7949-68-4

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 158

Psikoloji

Editör
Sezai Saraç

Kapak
Harun Tan

Düzeltili
Cihan Aldık

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Haziran 2019
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 34989
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Matsis Matbaa Hizmetleri
San. ve Tic. Ltd. Şti
Sertifika No: 40421
Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /
İstanbul Tel: 212 624 21 11

© Nicholas Epley

Kitabın orijinal adı: Mindwise

Eserin Türkiye hakkı Brockman Inc. aracılığıyla Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

AKLİSELİM

Başkalarının ne düşündüğünü, neye inandığını, ne hissettiğini ve ne istediğini neden yanlış anlarız?

N I C H O L A S E P L E Y

T Ü R K Ç E S İ
F İ L İ Z B O L A T

K E T E B E

Nicholas Epley

Chicago Üniversitesi Booth İşletme Fakültesi'nde John Templeton Keller Davranış Bilimleri profesörüdür. Psikoloji doktora derecesini 2001'de Cornell Üniversitesi'nden almış, 2005 yılına kadar da Harvard Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nde yardımcı doçentlik yapmıştır. Araştırmaları iki düzineden fazla dergide çıkan elliye aşkın yayın ortaya çıkarmış, 2002'den itibaren sürekli olarak Ulusal Bilim Kurumu ve John Templeton Vakfı tarafından finanse edilmiştir. *The New York Times* ve *Chicago Tribune*'de yazıları çıkmakta olup, *Financial Times* tarafından "takip edilmesi tavsiye edilen bir profesör" olarak tanımlanmıştır. 2008 yılında Kişilik ve Sosyal Psikoloji Derneği'nden Kuramsal Buluş Ödülü'nü almıştır. 2011'de Amerikan Psikoloji Derneği'nden kariyerinin erken dönemlerinde psikolojiye katkıda bulunanlara verilen Üstün Bilim Ödülü'nü kazanmıştır. Eşi ve dört çocuğuyla birlikte Chicago'nun güney yakasında yaşamaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Gerçek Altıncı Hissiniz 9

BİRİNCİ KISIM

ZİHİNLERİ (YANLIŞ) OKUMAK

- 1 Kendine Aşırı Güvenen Bir His 23
2 Kendi Zihniniz Hakkında
Bilebildikleriniz ve Bilemedikleriniz 36

İKİNCİ KISIM

BUNUN BİR AKLI VAR MI?

- 3 Nasıl Canavarlaştırırız? 63
4 Nasıl Antropomorfik Oluruz? 91

ÜÇÜNCÜ KISIM

BAŞKA BİR ZİHİN NE DURUMDADIR?

- 5 Kendine Gelme Sorunu 119
6 Klişelerin Faydaları ve Zararları 156
7 Davranışlar Nasıl Yanıltabilir? 184

DÖRDÜNCÜ KISIM

BAŞKALARININ GÖZÜNDEN

- 8 Daha İyi Bir Zihin Okuyucu Olmak ya da Olmamak 205

SONSÖZ: Akıselim Olmak 233

TEŞEKKÜRLER 239

NOTLAR 243

Tanıdığım için kendimi çok şanslı
hissettiğim bir zihin olan Jen'e

ÖNSÖZ

Gerçek Altıncı Hissiniz

Yegâne gerçek keşif yolculuğu, yegâne Ebedi Gençlik kaynağı yabancı diyarlara gitmek değil, başka gözlerle sahip olmak, dünyaya başka gözlerle bakmaktır.

—MARCEL PROUST (1922)

2011 baharında eşim Jen ve ben, Etiyopya'nın Addis Ababa şehrinde son derece rahatsız koltukları olan sıkışık bir minibüsün içinde gidiyorduk. Bir hâkimin şu anda oğlumuz ve kızımız olan iki küçük kardeşin yasal olarak velayetini verdiği mahkeme salonundan kısa bir süre önce çıkmıştık. Bir yığın evrakı doldurup, aylarca evlat edinme sürecinin tamamlanmasını bekledikten sonra her şey çok basit bir şekilde sona ermişti. “Çocuklar sizindir” dedi hâkim.

Minibüsümüz, çocuklarımızın yaşadığı evlat edinme merkezine açılan dikenli telle çevrili kapının yakınında durdu, kornaya bastı ve kapıların açılmasını bekledi. Mideme kramplar giriyordu. Jen'in elini sanki bir kayaya tırmanır gibi sımsıkı tutmuştum. Çocuklarımızın biyolojik babası bizimle tanışmak için kapının diğer tarafında bekliyordu.